

מסורת הש"ס

6) דמלא פ"ג מ"ד כסות
א': 3) (שבת קכג),
ב) (ב"מ כג ע"ב וסע כסות)
ד"ה אלמלא,

תורה אור השלם
1. אם יקלאו העבים
נשע על הארץ ויפץ
ואם ימול עץ בדרום ואם
בצפון מקום שימול העץ
שם יהא:

גליון הש"ס

חוב' היה ולא וכו' אמר
מאובן. ע"כ נדה דף מט
ע"ה ט"פספת ד"ה למד:

הגהות הב"ח

6) נמי ולי לא הו
חובת בתוך חותם
דיקלא ומיהא וכו' נד
דיקלא ותחמי פי:
7) ר"י ד"ה ומיהא:
ובי דלא ענה: 8) ד"ה
לא מיהא: דעת:
9) ד"ה הו וכו' טעור
הוא הויה: 10) הויה
ד"ה דלמד רב וכו' והא
דכח נד רב הויה וכו'
החך לא נשאלה אלמלא
קרמח מיירי כשנשאלה.
כ"כ פקק על כהנא דפק
11) בא"ד לאות
12) בא"ד נבדח נבדח
13) בא"ד ע"ד תפח. כ"כ
דפק ע"ד תפח
מלמד הויה שפיל
על עור מלא יין וקשור ומונה בתוך
דיקלא של עור: ש"י. על נוד: למטה.
בתוך דיקלא: הויה חותם בתוך חותם.
דעת 14) להפוך ולהחיר קשר הדיקלא
וקשר הנוד ולחזור ולקשרה כולי האי
לא טעם: ואי כ"יף פומיה. של נוד
לגוי וליר וחותם ענין שקשרין נודות
שלטו על שנת שלחור שקשרים איתו
מכניסין פי הנוד כשהוא קשור כמובי
ועוד קשרים איתו פשט אחרת אפי'
כ"י דיקלא: הויה חותם בתוך חותם: עין
זוהי מקום כותם: כ"י דיקלא.
עובדי כוכבים אין וסמוך לעין כוש:
כדקתא. עיר של כותם: כ"י
פרשאי. עובדי כוכבים: ווגדור. כותם:
תצית

הגהות הגר"א

14) ת"י ד"ה המפקד.
לא החמיר ר"י כ"י. כ"כ
עין לעיל כ"י ב' דקתא
אלמלא לא חששין כותם
אלמלא ומעשי רבני כ"י
פי ק"ה פ"ק ה' ופי
ק"ל פ"ק ח':

מוכח רש"י

הרי הן פסיוותו. על
עובד כוכבים. דוחף
למלכות וליך להפריש
מתוך מעשה (בבב"א).

רבינו חננאל

בכית. כח ובעבודת
כוכבים. סתם יינו אסור
בהנאה וסמטא טומאת
משקין ברביעית המפקדו
לינו ישראל אצל עובד
כוכבים אסור בשתיה
ומותר בהנאה. איני והתנן
כדמא' ס"ה המפקד
פירושו אצל הכותב ואצל
עם הארץ הרי הן בחוקין
למעשה ולשביעית אצל
העובד כוכבים פסיוותו
הנה המפקד אצל העובד
כוכבים נשע איתם
הפירות פסיוותו ובינו
אמינין אסור 15) בהנאה
וסמטא טומאת משקין
ברביעית ופיקר ר' ירמיה
הא דאמר ר' יוחנן משע
ר' יהודה בן בתירא כגון
שייחד לו העובד כוכבים
ק"ן וזית והוא שמונה בהנאה. ומקשינן עליה אי הכי בשתיה נמי לישתייהו דהא כדחמא ליה רבי תנחום משנת

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לא

המפקד יינו אצל עובד
וכסמוך משמע
קסנר ר' יהודה בן בתירא
לשתייהו ופי' חייש ליוף כרבנן

סתם יינם אסור בהנאה יומטמא טומאת
משקין ברביעית המפקד יינו אצל עובד
כוכבים אסור בשתיה ומותר בהנאה והתנן
המפקד פירותיו של עובד כוכבים לשיביעית
ולמעשה הכגון שייחד לו ק"ן וזית אי הכי
בשתיה נמי לישתייהו דהא רבי יוחנן אקלע
לפרו' אמר כלום יש משנת בר קפרא תנא
ליה ר' תנחום דמן פרוז המפקד יינו אצל
עובד כוכבים מותר בשתיה קרי עליה ימוקם
שיפול העץ שם יהו שם יהו ס"ד אלא שם יהו
פירותיו א"ר יורא לא קשיא הא ר"א הא רבנן
דתייא אחד הלוקח ואחד השובר בית בחצירו
של עובד כוכבים ומלאוהו יין ומפתח או
חותם ביד ישראל י"ר"א מותר וחכמים אוסרין
א"ר חייא ברביה דרבי חייא בר תחמי א"ר
חסדא אמר רב ואמרי לה אמר בר חסדא אמר
ועירי ואמרי לה א"ר חסדא אמר לי אבא בר
חמא הכי אמר ועירי יהלכה כר"א אמר רבי
אלעזר הכל משתמר בחותם אחד הוין מן הוין
שאין משתמר בחותם אחד ור' יוחנן אמר
אפי' יין משתמר בחותם אחד ולא פליגי הא
כר"א הא כרבנן איכא דאמרי א"ר אלעזר
הכל משתמר בחותם בתוך חותם הוין מן הוין
שאין משתמר בחותם בתוך חותם ורבי יוחנן
אמר יאפילו יין משתמר בחותם בתוך חותם
ותרוייהו כרבנן מר סבר כי פליגי רבנן עליה
דר"א בחותם אחד אבל בחותם בתוך חותם
שרו ומר סבר אפילו חותם בתוך חותם אסרי
הכי דמי חותם בתוך חותם אמר רבא יאגנא
דפומא דחבייתא שריקא והתימא הויה חותם
בתוך חותם ואי לא לא 16) דיקולא ומיהדק
הויה חותם בתוך חותם לא מיהדק לא הויה
חותם בתוך חותם נוד בדיסקיא חתימת
פיו למטה הויה חותם בתוך חותם פיו למעלה
לא הויה חותם בתוך חותם וכי כ"יף פומיה
לגוי וצייר וחתים הויה חותם בתוך חותם ת"ר
בראשונה הויה אומריה יין של עין כושי
אסור מפני בירת שריקא ושל ברתא אסור
מפני כפר שלים חורו לומר חביות פתוחות אסורות סתומות
מותרות מעיקרא מאי סבור ולבסוף מאי סבור מעיקרא סבור אין כותי
מקפיד על מגע עובד כוכבים לא שנת פתוחות ולא שנת סתומות ולבסוף
סבור כי לא קפיד אפתוחות אסתומות מקפיד קפיד וסתומות מותרות ורמינדי

כוכבים אסור בשתיה ומותר בהנאה.
המפקד יינו אצל עובד
וכסמוך משמע
קסנר ר' יהודה בן בתירא
לשתייהו ופי' חייש ליוף כרבנן

המפקד יינו אצל עובד
וכסמוך משמע
קסנר ר' יהודה בן בתירא
לשתייהו ופי' חייש ליוף כרבנן

המפקד יינו אצל עובד
וכסמוך משמע
קסנר ר' יהודה בן בתירא
לשתייהו ופי' חייש ליוף כרבנן

המפקד יינו אצל עובד
וכסמוך משמע
קסנר ר' יהודה בן בתירא
לשתייהו ופי' חייש ליוף כרבנן

עין משפט
בר מצוה

ע"א א מ"י פ"ה מה' מלכות
הלכה ב סמך לאין קתם
טור ש"ע י"ד סמך קתם
ספ"ה א:
ב ב מ"י פ"ה מה' מלכות
לכות השומחה ה' ח:
א"ב ג מ"י פ"ה מה' מלכות
מ"ה הלכה ב סמך
לאין קתם טו"ש י"ד
סמך ק"ל ספ"ה ג:
ב"ב ד מ"י פ"ה מה' מלכות
מפער הלכה טו:
ג ה מ"י פ"ה מה' מלכות
מלכות אלוות ה' ה'
ט סמך לאין קתם טו
ש"ש י"ד מ"י ק"ל ספ"ה ג:
פ"ד ז מ"י פ"ה מה' מלכות
מ"ה טו"ש ש"ס ספ"ה
ה וספ"ה ז:
פ"ה ח ט מ"י פ"ה מה' מלכות
מ"ה טו"ש ש"ס ספ"ה
ד:

רבינו חננאל (המשך)

בר קפרא המפקד יינו
אצל עובד כוכבים מותר
בשתיה קרי עליה ר' יוחנן
מקום שיפול העץ שם
יהו פירותיו 17) ופיקר ר'
יורא פירוק אית ואמר
מותר ודמא' כרבנן דאסרי
ויוחנן דאמר כרבי
18) אליעזר והתייא אחד
הלוקח ואחד השובר בית
בחצירו של עובד כוכבים
ומלאוהו יין ומפתח ותימא
ביד ישראל רבי אליעזר
מותר בשתיה ולא חייש
לידמא' ואסקינא כסמיה
רוב חסדא אמר ועירי
הלכות כ"י אליעזר. א"ר
אלעזר הכל משתמר חותם
בתוך חותם ביד העובד
משתמר אלא חותם אפי'
ר' יוחנן אמר אפי'
יין משתמר חותם בתוך
חותם ביד עובד כוכבים
והתיירו רבי יוחנן ור'
אליעזר כחכמי' דאסרי
ר' יוחנן סבר כי פליגי
רבנן עליה דר' אליעזר
בחותם אית אבל חותם
בתוך חותם אפילו רבנן
שרו. היכי דמי חותם
אצל חותם אמר שריקא
אחתיא ותימא הויה זה
חותם בתוך חותם ואי לא
הויה כי הא בונגא לא הויה
חותם בתוך חותם. דיקולא
אפומא דחבייתא חתימת
א"י מהדק הויה חותם בתוך
דיסקיא לא הויה חותם
בתוך חותם והלכות כ"י
יוחנן וקיימא לן דכל כושי
שעל פי החבית א' מיהדק
ואין אדם יכול להיסוד
סבלי שירות החותם הרי
זה חותם בתוך חותם:
עין כושי מדרו של
כתיים וכויהו שריקא קרוב
לחן מדרו עובדי כוכבים
וכן ברתא וכו' פושא
ובן (גמיר) וכו' וכו' (גמיר)
שחלים אסור מדרו של
כותם מפני מדרו של
עובדי כוכבים שהולכין
ובאין אצלן: קסברי רבנן
ואין כושי מקפיד על
מגע עובד כוכבים ועל
יין שלהתן מגע עובד
כוכבים הוא חורו לומר חביות פתוחות של כותם אסורות סתומות מותרות לבסוף סבור כי לא קפיד אפתוחות

6) ר"ל וליכ המפקד יינו אצל עובד כוכבים כ"י י"י אסור טעמה דהא אמרין דוחף להפריש מתוך מעשה (בבב"א). 7) הלכה כר"י ד"ה ומיהא: 8) ד"ה לא מיהא: 9) ד"ה הויה וכו' טעור הוא הויה: 10) הויה ד"ה דלמד רב וכו' והא דכח נד רב הויה וכו' החך לא נשאלה אלמלא קרמח מיירי כשנשאלה. כ"כ פקק על כהנא דפק 11) בא"ד לאות 12) בא"ד נבדח נבדח 13) בא"ד ע"ד תפח. כ"כ דפק ע"ד תפח מלמד הויה שפיל על עור מלא יין וקשור ומונה בתוך דיקלא של עור: ש"י. על נוד: למטה. בתוך דיקלא: הויה חותם בתוך חותם. דעת 14) להפוך ולהחיר קשר הדיקלא וקשר הנוד ולחזור ולקשרה כולי האי לא טעם: ואי כ"יף פומיה. של נוד לגוי וליר וחותם ענין שקשרין נודות שלטו על שנת שלחור שקשרים איתו מכניסין פי הנוד כשהוא קשור כמובי ועוד קשרים איתו פשט אחרת אפי' כ"י דיקלא: הויה חותם בתוך חותם: עין זוהי מקום כותם: כ"י דיקלא. עובדי כוכבים אין וסמוך לעין כוש: כדקתא. עיר של כותם: כ"י פרשאי. עובדי כוכבים: ווגדור. כותם: תצית